

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

2025.04.05

تتبع و نگارش: نبیل عزیزی

تاریخچه پوهنتون کابل

اساس و بنیان پوهنتون کابل و تحصیلات عالی در کشور با تأسیس پوهنځی طب در ماه عقرب سال ۱۳۱۱ هجری شمسی گذاشته شد. پوهنځی طب تا سال ۱۳۶۰ جزء پوهنتون کابل بود. اولین دسته از فارغ التحصیلان لیسه‌های کابل که جمعاً هشت تن بودند، شامل پوهنځی طب شدند. در این هنگام، دکتر رفیقی کامل‌بیگ یک تن از پروفیسوران و اطباء ترکی، ریاست این پوهنځی را به دوش داشت. در آن وقت، ساختمانی برای پوهنځی اعمار گردید و شفاخانه علی‌آباد در جوار آن اعمار شد.

اساس محوطه موجوده پوهنتون با اعمار ساختمان پوهنځی طب بنا نهاده شد. سپس پوهنځی حقوق و علوم سیاسی به حیث دومین مؤسسه تحصیلات عالی کشور به نام «آکادمی حقوق و علوم سیاسی» در ۱۱ میزان سال ۱۳۱۷ به میان آمد و برای اولین بار پنج‌تن از فارغ التحصیلان صنوف دوازدهم لیسه‌های مرکز در آن پوهنځی به تحصیل آغاز کردند. چهار سال بعد از تأسیس پوهنځی حقوق و علوم سیاسی (۱۳۲۱) پوهنځی ساینس عرض وجود کرد و در آن ۱۶ تن به تحصیل آغاز نمودند. در سال ۱۳۲۳ پوهنځی ادبیات، بعداً ادبیات و علوم بشری و اکنون پوهنځی زبان و ادبیات، با اشتراک ۱۰ تن محصل از فارغان صنوف دوازدهم به فعالیت‌های آکادمیک آغاز نمود. در حمل سال ۱۳۲۵ مجموعه چهار پوهنځی متذکره طی یک فرمان محمد نادر شاه به نام پوهنتون کابل تحت ریاست دوکتور عبدالمجید تسجیل یافت. بعداً، اولین قانون بنام قانون پوهنتون کابل تدوین و در ماده هفتم آن چنین تصریح گردیده است: "پوهنتون دارای، شخصیت حقوقی می‌باشد و نمایندگی آن بعهده رئیس پوهنتون است و از لحاظ اداری و مالی پوهنتون مستقل و مستقیماً نزد وزیر معارف مسؤول خواهد بود".

اهمیت پوهنتون کابل در کشور زمانی برجسته شد که اولین پلان پنج‌ساله اقتصادی افغانستان در سال ۱۳۳۵ در زمان زمامداری صدارت محمد داود به کمک اساتید پوهنتون کابل طرح و روی کاغذ تحریر می‌گردد. در روشنایی آن پوهنتون کابل نیز یک پلان پنج‌ساله انکشافی را طرح ریزی و به تائید مقامات دولتی می‌رساند. سال‌های ۱۳۳۰ تا ۱۳۴۰ را از نظر شکل می‌توان دهه توسعه پوهنتون کابل حساب کرد. در سال ۱۳۳۰ پوهنځی شرعیات به منظور تربیه جوانان کشور در علوم اسلامی در چارچوب پوهنتون تأسیس گردید و با اشتراک ۱۶ تن محصل در دارالامان در پهلوی پوهنځی حقوق و علوم سیاسی به فعالیت آغاز نمود. در سال ۱۳۳۳ پوهنځی تعلیم و تربیه تأسیس گردید. به همین ترتیب، پوهنځی زراعت و انجیرری در سال ۱۳۳۵ تأسیس شد. بعداً در سال ۱۳۴۲ این پوهنځی به دو پوهنځی جداگانه بنام انجیرری و پوهنځی زراعت از هم جدا گردیدند.

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پاڼوالې د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

در سال ۱۳۴۰ پوهنځی علوم و ترنری برای تربیه نسل جوان کشور در رشته طب حیوانی، پیشبرد امور مالداري، مجادله علیه امراض حیوانی و کنترل مواد غذایی دارای منبع حیوانی تأسیس گردید و با پذیرش ۶۰ محصل به فعالیت آغاز نمود.

احتیاج روزافزون کشور به پرسونل ورزیده و تعلیم یافته در رشته های مختلف اقتصادی موجب ایجاد یک مؤسسه تعلیمات عالی به نام انستیتوت عالی اقتصاد در حمل سال ۱۳۳۶ گردید. این انستیتوت در سال ۱۳۳۷ به نام پوهنځی اقتصاد در ردیف سایر پوهنځی های پوهنتون کابل قرار گرفت. تأسیس پوهنځی ها در همین جا خاتمه نیافته، مؤسسات تعلیمات عالی یکی بعد دیگر در پوهنتون کابل تأسیس گردید و فعالیت های این مرکز علمی را وسیع تر و گسترده تر ساخت. شعبه نسوان در پوهنځی طب در سال ۱۳۳۶ افتتاح شد و راه را برای شمولیت جوانان قشر اناث کشور در مؤسسات تعلیمات عالی گشود.

پوهنځی فارسی به منظور رفع نیازمندی های کشور به فارمستان لیسانس در ثور سال ۱۳۳۸ تأسیس شد. قابل یادآوری است که تطبیق پروژه تأسیس انستیتوت پولی تخنیک در ماه میزان سال ۱۳۴۲ که در پلان انکشافی دوم به همکاری وزارت معارف و وزارت معادن و صنایع و سفارش دولت پیش بینی شده بود، به پوهنتون کابل سپرده شد. از اهداف عمده آن انستیتوت، تربیه مهندسان در رشته های تعمیرات مدنی و صنعتی پل ها و سرک های موتررو، بندها و نهرها، معادن نفت و گاز و مواد مفیده جدید و تکنولوژی کیمیاوی بوده است. انستیتوت بعد از اكمال امور ساختمانی در سال ۱۳۴۸ رسماً افتتاح شد.

در سال ۱۳۵۸، با جدا شدن دیپارتمنت جغرافیه از پوهنځی ادبیات و علوم بشری و دیپارتمنت جیولوژی و میترولوژی از پوهنځی علوم تحت ساختار جدید بنام پوهنځی زمین شناسی مسمی گردیدند. هکذا، در همین سال، با جدا شدن دیپارتمنت های تاریخ، ژورنالیزم و علوم اجتماعی پوهنځی جدید بنام علوم اجتماعی ایجاد گردید. بعداً در سال ۱۳۶۵ دیپارتمنت ژورنالیزم از پوهنځی علوم اجتماعی مجزا و به حیث پوهنځی جداگانه معرفی گردید.

پوهنځی کمپیوترساینس در سال ۱۳۸۸ به حیث یک پوهنځی مستقل در چارچوب پوهنتون کابل، نظر به پلان استراتژی یک قبلی وزارت تحصیلات عالی به منظور تربیه کادر های مسلکی در رشته کمپیوترساینس مطابق مقتضیات عصر و زمان، غنامندی کمپیوترساینس و یک زیربنای خوب برای تحصیلات در مقطع لیسانس و بلندتر از آن تأسیس شد. این پوهنځی در اثر ارتقای دیپارتمنت کمپیوترساینس پوهنځی ساینس که در سال ۱۳۷۶ ایجاد گردیده بود، به وجود آمد.

طرح اساس گزاری پوهنځی هنر های زیبا در چارچوب پوهنتون کابل در سال ۱۳۴۵ به اجرا گذاشته شد. در سال ۱۳۸۹ ساختمان اداری این پوهنځی اعمار گردید.

پوهنځی اداره و پالیسی عامه در سال ۱۳۹۱ در چارچوب پوهنتون کابل تأسیس شد.

نظر به تقاضای زمان و افزایش اهمیت به پرورش کادر های علمی و متخصص در حوزه دانش محیط زیست، پوهنځی محیط زیست بنابر پیشنهاد پوهنتون کابل و وزارت تحصیلات عالی و با تصویب شورای وزیران در سال ۱۳۹۲ با داشتن ۴۳۰ محصل جدیدالشمول و ۱۵۰ محصل از دیپارتمنت حفاظت محیط زیست و مدیریت حوادث در صنف های مختلف رسماً آغاز به کار کرد.

در سال ۱۳۹۳، پوهنځی ساینس به چهار پوهنځی جداگانه ریاضیات، فزیک، کیمیا و بیولوژی منقسم و هریک به حیث پوهنځی های جداگانه تبارز نمودند.

به همین ترتیب در سال ۱۳۹۹ پوهنځی زبان و ادبیات به دو بخش زبان و ادبیات داخلی و زبان و ادبیات خارجی تحت پوهنځی های جداگانه به فعالیت های علمی و تحقیقی خویش ادامه دادند.

پوهنځی تکنولوژی معلوماتی و مخابراتی که از مکتب تخنیک مخابرات در سال ۳۴۲ به انستیتوت تکنولوژی معلوماتی در سال ۱۳۸۶ تحت قیمومیت اداری و مالی وزارت مخابرات و تکنولوژی معلوماتی فعالیت داشت در سال ۱۳۹۹ کاملاً به پوهنتون کابل ملحق گردید که با این تحول تعداد پوهنځی های پوهنتون کابل به ۲۲ پوهنځی رسید.

ده هه ۹۰ هجری شمسی به مثابه یک فصل استثنایی در تاریخ پوهنتون کابل رقم خورده است. در این ده هه پوهنتون کابل از مرز برنامه ها در مقطع لیسانس به مرز برنامه ها در مقطع ماستری و دکتورا یک سفر جدید را آغاز نمود. هر چند یکی دو برنامه ماستری که در گذشته ها با ایجاد و لغو تجارب اکادمیک را تجربه کرده بودند به یک قوام و ثبات جدید موفقیت را از آن خود کرد. در این ده هه حدود ۲۲ برنامه ماستری و ۲ برنامه دکتورا در بخش های مختلف علوم اجتماعی و طبیعی بالاتر سعی و تلاش استادان رقم خورد.

در حال حاضر در حدود ۶۵۱ استاد در پوهنځی ها و رشته های مختلف مصروف تدریس، آموزش و تحقیق در پوهنتون کابل می باشند که تعداد کثیر آنها دارای درجه تحصیلی دکتورا و ماستری می باشند. همچنان فعالیت های اداری این پوهنتون توسط ۳۶ تن کارمندان اداری پیش برده می شود. پوهنتون کابل دارای ۲۲ پوهنځی، ۱۰۱ دیپارتمنت، ۷۷ برنامه در مقطع لیسانس، ۲۲ برنامه ماستری، ۲ برنامه دکتورا، ۲ مرکز تحقیقاتی و ۴ مرکز آموزشی می باشد. در پوهنتون کابل در حدود ۲۴ هزار محصل در سه مقطع لیسانس، ماستری و دکتورا در دو بخش روزانه و شبانه مصروف تحصیل اند.

Doctors for Afghanistan

اعضای شورای عالی پوهنتون کابل . سال ۱۳۵۰ خورشیدی

د پانو شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې دليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خير و لولئ

Doctors for Afghanistan

جناب دکتور رفقی کامل مشاور وزارت صحیہ و جناب پروفیسر حسن رشاد رئیس فاکولتې طبی کابل با اولین دسته فارغ التحصیلان فاکولتې مذکور

Les doyens de la faculté de médecine avec le premier group des diplômés de cette faculté

د پاڼو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ